

Az EPrints repozitórium kezelő szoftver ismertetése

Az Eprints (<http://www.eprints.org>) az egyik legelterjedtebb, legkedveltebb repozitórium, nyílt, perl nyelvben írt forráskódú szoftver a világon. A könnyű telepíthetősége, adminisztrálhatósága mellett előnye még az átlátható, egyszerű struktúra szerkezete. A szoftver az akár több százezer tételt tartalmazó repozitórium igényt is ki tudja szolgálni. A szoftvercsomagot dokumentum-tároló és azokat megosztó intézmények számára fejlesztették ki, azzal a céllal, hogy a megosztott dokumentumok könnyen elérhetővé váljanak a felhasználók számára.

Az EPrints már több, mint 10 éves múltra tekinthet vissza. (Létrehozói: <http://www.eprints.org/software/contributors/>). Jelenleg a 3.3.14-es verziónál (<http://files.eprints.org>) tart. A szoftver a kezdetekben csak Linux operációs rendszer alatt működött, de mára már Windows és Mac OS alatt is működik. A szoftver az angol nyelvű egyeduralomból kilépve mára már számos nyelven – köztük magyarul – is elérhető.

Az EPrints működtetéséhez szükséges egy Apache HTTP szerver, MySQL adatbázis-kezelő rendszer és Php, Perl vagy Python fejlesztő környezet. Mivel ezek mindegyike szintén ingyenesen hozzáférhető, így az Eprints repozitórium felépítéséhez és üzemeltetéséhez ez előnyös lehet a kisebb költségvetésű intézményeknek is.

Egy klasszikus EPrints-repozitórium esetében három jogosultsági körrel beszélhetünk: Administrator, Editor, Author. Az adminisztrátor menedzseli a szerveroldali beállításokat és a kezelőfelület megjelenítését is ő szervezi meg. A szerkesztő feladata, hogy a repozitóriumba feltöltött állományokat és a hozzájuk tartozó metaadatokat ellenőrizze, rendezze és az esetleges strukturális vagy egyéb hibákat is javítsa, mielőtt a feltöltött dokumentumok nyilvánossá válnának a felhasználók számára. A szerző(k) feladata a dokumentumok feltöltése, szerkesztése valamint azok visszakereshetőségének biztosítása a megfelelő metaadatok hozzáadásával.

Az EPrints rendelkezik RSS lehetőséggel is, így akár a teljes feltöltött dokumentumgyűjtemény, akár csak egy speciális tárgykör/témakör, vagy egy kiválasztott szerző/szerzői csoport is könnyedén nyomon követhető. A feltölthető fájlformátumok is igazodnak a webes felületen elterjedt főbb formátumokhoz, de a fejlesztések és a technológiai fejlődés előrehaladtával a feltölthető állományok fájlformátumai folyamatosan bővíthetnek.

Előnye még a szoftvernek, hogy szabadon létrehozhatók hozzá különböző plugin-ek, amik tovább nyitják a lehetőségek tárházát, mind az üzemeltetőknek, mind a felhasználóknak. A szoftvert jellemzi még a manapság joggal elvárható OAI kompatibilitás, aminek segítségével a Google Scholar keresőmotorja teljességgel képes indexelni az Eprints-adatbázist.

Magyarországon 2009-től EPrints-et használ az MTA Könyvtára (<http://real.mtak.hu/>)

Repozitórium kezelő szoftverek I-II.

Tantárgykód (LSP_DA108G4 és LSP_DA109G4)

Oktató: Harangi Gabriella

Készítő: Ambrus Attila József EKF Digitálisarchívum fejlesztő szak

Dátum: 2. félév (2015. december 12.)